

లేదని, యిది లేదని సీకాకు పడితే లాభం ఉండదనీ, వున్నంతలో సుకంగా ఉండాలనే తెలివిడి నిచ్చాయి. తల్లిని చంపిన తాగుబోతు తండ్రి, ఇద్దరు పిల్లలకు తల్లిని చేసి, వారి బాగోగులను పట్టించుకోకుండా ఆమె సంపాదన లోంచి తాగి దొర్లాడే మొగుడు కాని మొగుడు, ఇద్దరు పిల్లల ఆకలి తీర్చవలసిన బాధ్యత - ఈ అంశాలేవీ ఆమెను కరకుబార్చలేదు. ఎంత బతిమాలినా కానీ కూడా దానం చేయని రావుగారికి రైలు దిగేటప్పుడు సాయం చేసింది. గాలివాన ఉధృతికి ప్రాణభయంతో అల్లాడిన రావుగారికి తన మాటలతో, శరీరపు వెచ్చదనంతో ధైర్యాన్ని, సాంత్యనను కలిగించింది. ఆ పనులను ఆమె మానవీయ స్పృహతోనే చేసింది తప్ప ఏదో ఆశించి కాదు. పిల్లల ఆకలి తీర్చవలసిన బాధ్యత ఆమెను రావుగారి పర్పు తీసేలా చేసింది. ఆమె స్వచ్ఛమైన హృదయాన్ని, ఆమె అవసరాన్ని అర్థం చేసుకోవడం వల్లనే రావుగారు ఆమెను తప్పు పట్టలేకపోయారు. తనకు ఆత్మజ్ఞైర్యాన్ని, శాంతిని, గాలివానకు తట్టుకోగల శక్తిని ఇచ్చిన ప్రేమమూర్తి కోసం చిన్నపిల్లవాడిలా దుఃఖించాడు. గతకాలపు స్మృతుల బరువుగానీ, రాబోయే రోజుల గురించిన ఆశలుగానీ, నిత్యమూ ధర్మాధర్మచింతతో బాధపడే అంతరాత్మగానీ, నాగరికులకు సహజమైన సంకీర్ణ మనస్తత్వంగానీ లేని స్థితప్రజ్ఞతతో బిచ్చగత్తై వ్యక్తిత్వం ఉదాత్తతను సంత రించుకుంది.

‘మగవురుషుడు-ఆడ స్త్రీ’ లోని రాధ స్త్రీ హృదయపు లోతుల్ని కొలవడం పురుషులకుసాధ్యం కాదని నిరూపించిన పాత్ర. ఆడవాళ్ల తెలివితేటల పట్ల చులకన భావం కలిగిన రామగోపాల్‌ను ప్రేమించిందామె. తన ప్రేమను వ్యక్తం చేయడానికి ప్రయత్నించింది. అతడు తన మీద వ్యామోహం ప్రదర్శిస్తే బెదిరిపోయింది. తనకు ఆమె పట్ల కలిగిన ప్రేమను అంగీకరించకుండా, ఆమె పన్నిన ఉచ్చులో చిక్కుకొని మోసపోయినవాడిగా తనను తాను భావించుకున్న మూర్ఖుడు రామగోపాల్. స్త్రీల మనసుల లోతులను అధ్యయనం చేశానని, వాళ్ల

ఆయుధాలకు లొంగకుండా మగతనాన్ని ముగిసిన కున్నానని భావించాడతడు. ఆడదాని మీద విజయం సాధించానని పొంగిపోయిన రామగోపాల్ కనువిప్పు కలిగించడం తన బాధ్యతగా భావించిన ఆమె తన ఇంటికి భోజనానికి పిలిచి పిల్లలకు ఆకలి పెట్టుకున్న విషయాన్ని చెప్పడం ద్వారా అతడిని ఎంతగా ప్రేమించిందో తెలియజెప్పింది. అతడిని పెట్టిన మరునాడు తన తండ్రి వద్దకు వెళ్లి చేసుకుంటానని అడుగుతాడని ఎదురు చూసిన ఆమె చెప్పడం ద్వారా రామగోపాల్ తప్పును ఎత్తి చూపి ఆవిధంగా జీవితంలో అతడు కోల్పోయినదే గ్రహించేలా చేసింది.

రాధ మొదట ఎంత నిష్కలమంగా రామగోపాల్ ప్రేమించిందో అంతే నిష్కలమంగా అమాయకుని భర్తను ప్రేమించింది. రామగోపాల్ విషయం తెలుస్తూ వద్ద దాచలేదు. రామగోపాల్ మూర్ఖత్వం పట్ల వాటి అతడిని దాని నుండి బయటపడవేయడానికి ప్రయత్నించేయడం ద్వారా తన వ్యక్తిత్వానికి మరింత బలం చేకూర్చుకున్నది.

‘ఎదురు చూస్తున్న ముహూర్తం’ లోని శాంతి మనస్తత్వం. తన అందానికి ముగ్ధుడయ్యేవాడు అర్జునకు తగినవాడు, తనను మురిపించగలవాడు తారసపడాలని ఎదురు చూసింది. తన ఎదురు చూపు ఫలితంకాదనే వివాహం జరిగిపోయింది. ఆమె కూడా తనకేం కావాలో తెలియకుండానే అద్భుతం జరగాలని ఆశిస్తూ వచ్చింది. మరిది వెళ్లి అతడు రాసిన కథలను అసహ్యించుకున్న ననుకుంటూనే వాటి పట్ల ఆకర్షితురాలైంది. ఆ పాత్రలతో తనను పోల్చుకోవడం ప్రారంభించి వాస్తవికమైన అనురాగం పొందలేకపోతే దయచేసి లేని కలిసురాలిగా మారిపోతానేమోననే భయం ఎదురు చూసిన అద్భుతమేదో వెంకటం వ్యక్తి తుందనే ఆశ పెనవేసుకున్న మనసుతో రాత్రి

నుకుంది. వెంకటం విజ్ఞత వల్ల తన భయాల
అకర్షణ నుండి కూడా బయటపడింది.

కేమి కావాలో తమకే తెలియక తీవ్రమైన
తనతో జీవితాలను నరకం చేసుకునే అనేకమంది
ప్రతినిధిగా శాంత కనిపిస్తుంది.

మరణం వల్ల కంటే తనకు సుఖాన్నందించే
శరీరాలలో ఒక శరీరంగా భర్త భావించడం
జరిగిన దుఃఖంతో అలమటించిన పాత్ర మిసెస్
కొలవరాని దూరం). ప్రేమించి పెళ్లాడిన భర్త
కుడని, అనేకమంది స్త్రీలతో అతడికి శారీరక
సంబంధం ఉందని, అతడు తనను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాడని
నిలదీయడానికి ఆమె ప్రయత్నించలేదు.
పిల్లలుంటే సరదా పోతుందని చెప్పి పిల్లలను
కాపావడం వెనుక తన శరీరస్థావరం సడలకూడదనే
ఉద్దేశంతో గ్రహింపు కలిగినా ప్రశ్నించలేదు. ప్రతిసారీ
తనకు తగిలే గాయాలను అతడు చెప్పే మాయ
తో, చూపే అబద్ధపు ప్రేమతో మాన్యుకోవడానికి
చేసింది. చివరికి ఎప్పుడో మానేసిన డిగ్రీని
చేయడం ద్వారా తన జీవితానికి అలంబన
పాలనుకుంది.

కథలోని మిసెస్ రాజా పాత్ర ద్వారా స్త్రీలలో
వహనగుణాన్ని, కాస్తంత ప్రేమ చూపగానే
ఆమె అన్ని మరిచిపోయి పరిపూర్ణమైన ప్రేమను
అందించే గుణాన్ని ఎత్తిచూపించారు పాలగుమ్మి అదే
కథలో తన భర్త దృష్టిలో తనకు ఎటువంటి
స్థానం లేదని, అతనికి సుఖాన్నందించిన
కావాలనే శరీరాలలో తానూ ఒక శరీరం మాత్రమేనని
కనాన ఆమెలో కలిగిన దుఃఖాన్ని ప్రతిభా
చిత్రించాడు పాలగుమ్మి. స్త్రీ దేనినైనా భరించ
నుకుంది, క్షమించగలుగుతుంది గాని పురుషుడు
కేవలం శారీరక సుఖాన్నందించే వస్తువుగా
భరించలేదని మిసెస్ రాజా పాత్ర ద్వారా
చిత్రించబడింది.

కన్నబిడ్డ ప్రేమ కోసం అరాటపడి ప్రాణాలు విడిచిన
తల్లి సావిత్రి (పంచవటీ దహనం). ఆమె పెళ్లి కాకుండానే
ఒక బిడ్డకు తల్లి సమాజ భయానికి లొంగి ఆ బిడ్డను
అనాథ శరణాలయంలో వదిలిన అభాగ్యురాలు. రూపసి
కాకపోవడం వల్ల, పెళ్లికి ముందే తల్లి కావడం వల్ల
దరిద్రుడు, కంటి చూపు సవ్యంగా లేనివాడు అయిన
మోహనరంగాన్ని ఆమె వివాహం చేసుకోవలసి వచ్చింది.
పెళ్లి జరిగిన రోజే జరిగిన ప్రమాదంలో తల్లిదండ్రులను
పోగొట్టుకుంది. కాళ్ళు విరగడంతో తోపుడు కుర్చీకే
పరిమితమైంది. శరణాలయంలో పెరుగుతున్న తన బిడ్డకు
దగ్గర కావడం కోసం తన పెద్ద ఇంటిని అమ్ముకొని
శరణాలయంలోనే నివాసం ఏర్పరచుకున్నది. లక్షలు ఖర్చు
పెట్టి దానిని వృద్ధులొనికి తెచ్చింది. తన తెలివితేటలతో
ఎమ్.ఎల్.ఎ అయింది. బిడ్డకు దగ్గరవ్వాలని ప్రయత్నించే
కొద్దీ అతడు దూరమౌతుంటే అంతులేని కోభను
అనుభవించింది. బిడ్డ దూరం అయ్యాడనే బాధతో
ఎమ్.ఎల్.ఎ పదవితో సహా అన్నింటినీ త్యజించింది.
చివరికి బిడ్డకు తన జీవిత వాస్తవాలను తెలిపి ఆత్మహత్య
చేసుకున్నది. జీవితంలోని అనేక విషాదాలను ధైర్యంగా
ఎదుర్కొన్న ఆమె బిడ్డ తిరస్కారాన్ని మాత్రం భరించ
లేకపోయిన విధాన్ని వర్ణించిన పాలగుమ్మి మాతృత్వం
స్త్రీకి ఎలా బలహీనతగా మారుతుందో చక్కగా
చిత్రించారు.

ఉద్వేగాన్ని నియంత్రించుకోలేక ఏడవడం ద్వారా
దుఃఖ భారాన్ని దించుకునే ప్రయత్నం చేసే శేషప్ప
(ఉద్వేగాలు), మోసపోయి గర్భవతి అయిన సుబ్బి
అమాయకత్వానికి జాలిపడి ఆదరించి, అందుకు కారణం
తన కొడుకు అని తెలియగానే ఆమెను నంగనాచిగా
భావించి ఇంటి నుండి తరిమివేసిన రంగమ్మ (సుబ్బి),
అందరూ తననే చూడాలని, తన అందాన్ని పొగడాలనే
కోరిక, భర్త మీద అనుమానం, మిగిలిన లోకమంతా
అపవిత్రమనీ, తాను మాత్రమే పవిత్రమనీ భావించే
అహంకారాలతో సతమతమయ్యే మిసెస్ రావు (బెలిఫోన్),

తాను శీలం లేని ఆడదే అయినా మానవత్వంతో, తలలో నాలుకలా మెలిగే స్వభావంతో అందరి ఆభిమానాన్ని సంపాదించుకున్న పుల్లి (పుల్లి) - ఇలా ప్రతి పాత్రనూ విలక్షణంగా మన ముందుంచుతాడు పాలగుమ్మి.

పాలగుమ్మి పద్మరాజు స్త్రీ పాత్రలను అత్యంత సహజంగా, ఇతర రచయితల కంటే భిన్నంగా చిత్రించాడు. ఆయన సృష్టించిన ఈ స్త్రీ పాత్ర లన్నింటిలో దుఃఖం, సహనం, గొప్ప ప్రేమ పెనవేసుకున్న సంక్లిష్ట

మనస్తత్వం వ్యక్తమౌతుంది. ఈ పాత్రలు కేవలం సద్గుణాలతో నిండినవిగానో, కేవలం దుర్గుణాలతో కూడినవిగానో లేకపోవడం గమనించవచ్చు. దాని అన్ని పాత్రల్లోనూ మంచి చెడుల కలయిక ఉంటుంది. తర్కానికి అందని వైరుధ్యం ఉంటుంది. వాటిని సౌందర్యంతో, సజీవంగా మన ముందు పెట్టే లోతుల్ని చూడమంటాడు. అందుకే ఆయన స్థాయి కథకుడు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. పాలగుమ్మి పద్మరాజు రచనలు (కథలు), విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, విజయవాడ
2. కథాశిల్పం, వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య, విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాద్
3. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర, డాక్టర్ ద్వ.నా. శాస్త్రి, విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాద్

